



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 400/2023-20

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho, zo sudkyne Jany Laššákovskej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Petra Molnára v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľov

a

, proti jednoznačne neidentifikovanému postupu Ústavu na výkon trestu odňatia slobody a Ústavu na výkon väzby Leopoldov, proti jednoznačne neidentifikovanému postupu Ústavu na výkon väzby a Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Banská Bystrica a proti jednoznačne neidentifikovanému postupu Ministerstva vnútra Slovenskej republiky – Prezídia Policajného zboru – národnej kriminálnej agentúry – národnej protizločineckej jednotky – odboru Západ takto

r o z h o d o l :

1. Žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred Ústavným súdom Slovenskej republiky **nevyhovuje**.
2. Ústavnú sťažnosť **odmieta**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľov a skutkový stav veci

1. 1. Ústavnému súdu bola 21. júna 2023 doručená ústavná sťažnosť sťažovateľov (ďalej aj „sťažovateľ v 1. rade“) a (ďalej aj „sťažovateľ v 2. rade“) vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 16 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práv podľa čl. 3 a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práv podľa čl. 4 a čl. 47 ods. 1 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „charta“) jednoznačne neidentifikovaným postupom Ústavu na výkon trestu odňatia slobody a Ústavu na výkon väzby Leopoldov (ďalej len „ÚVTOS a ÚVV Leopoldov“), jednoznačne neidentifikovaným postupom Ústavu na výkon väzby a Ústavu na výkon trestu odňatia

slobody Banská Bystrica (ďalej len „ÚVV a ÚVTOS Banská Bystrica“) a jednoznačne neidentifikovaným postupom Ministerstva vnútra Slovenskej republiky – Prezídia Policajného zboru – národnej kriminálnej agentúry – národnej protizločineckej jednotky – odboru Západ (ďalej len „vyšetrovateľ“).

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že rozsudkom špecializovaného trestného súdu č. k. BB-4T 36/2018 z 25. septembra 2020 (v spojení s uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 3 To 3/2021 zo 7. júla 2021) boli sťažovatelia uznaní vinnými zo spáchania zločinu založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296 Trestného zákona a zo spáchania iných trestných činov, za čo im bol uložený trest odňatia slobody na doživotie.

2.1. Sťažovateľ v 1. rade aktuálne vykonáva trest odňatia slobody v ÚVTOS a ÚVV Leopoldov, sťažovateľ v 2. rade aktuálne vykonáva trest odňatia slobody v ÚVV a ÚVTOS Banská Bystrica.

2.2. Dňa 22. januára 2019 vyšetrovateľ v konaní vedenom pod ČVS: PPZ-280/NKA-ZA1-2019 (pôvodne vedenom pod ČVS: PPZ-24/NKA-PZ-ZA-2019) podľa § 199 ods. 1 Trestného poriadku začal trestné stíhanie a súčasne podľa § 206 ods. 1 Trestného poriadku vzniesol sťažovateľom obvinenie za obzvlášť závažný zločin úkladnej vraždy v štádiu pokusu podľa § 144 ods. 1, ods. 2 písm. e), § 14 ods. 1 Trestného zákona s poukazom na § 140 písm. b) Trestného zákona spáchaný formou spolupáchateľstva podľa § 20 Trestného zákona a sťažovateľovi v 1. rade aj za prečin krádeže podľa § 212 ods. 1, ods. 3 písm. c) Trestného zákona s poukazom na § 140 písm. c) Trestného zákona.

2.3. V predmetnej trestnej veci sťažovateľ v 1. rade 25. mája 2023 a 26. mája 2023 a sťažovateľ v 2. rade 22. mája 2023 a 23. mája 2023 využili právo na preštudovanie spisu.

II.

Argumentácia sťažovateľov

3. Sťažovatelia v ústavnej sťažnosti v podstatnom uvádzajú, že počas preštudovania spisu (ktoré sa realizovalo v priestoroch ÚVTOS a ÚVV Leopoldov, resp. v priestoroch ÚVV a ÚVTOS Banská Bystrica) obaja požiadali vyšetrovateľa o zabezpečenie vhodných podmienok na jeho preštudovanie a predovšetkým namietali, že boli umiestnení v stiesnenom zamrežovanom priestore vybavenom stoličkou a stolom, ktoré boli pevne ukotvené o zem, v dôsledku čoho ich nebolo možné polohovať v súlade s ich potrebami.

3.1. Sťažovatelia namietajú, že tieto nedostatky, ktoré vyšetrovateľ neodstránil, hoci tak podľa názoru sťažovateľov mohol urobiť, v nich vyvolali pocity strachu, úzkosti, podriadenosti, menejcennosti a poníženie ich osobnosti, čím negatívne oslabili ich schopnosť koncentrácie a intenzívneho duševného uplatnenia, čo vyústilo do ich neschopnosti efektívne preštudovať spis.

3.2. Sťažovatelia namietajú, že na ochranu svojich práv nemajú k dispozícii žiadny opravný prostriedok podľa čl. 47 ods. 1 charty, resp. podľa čl. 13 dohovoru, pričom v tejto súvislosti poukázali aj na nález ústavného súdu č. k. III. ÚS 456/2021 z 10. februára 2022.

3.3. V súvislosti s čl. 51 charty, v zmysle ktorého je charta určená členským štátom výlučne vtedy, ak vykonávajú právo Európskej únie, sťažovatelia uvádzajú, že podľa ich názoru je na ich situáciu aplikovateľná smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/343 z 9. marca 2016 o posilnení určitých aspektov prezumpcie nevinoty a práva byť prítomný na konaní pred súdom v trestnom konaní [ďalej len „smernica (EÚ) 2016/343“].

4. Na základe uvedeného sťažovatelia v petite ústavnej sťažnosti navrhli, aby ústavný súd nálezom vyslovil porušenie označených práv sťažovateľov jednoznačne neidentifikovaným postupom ÚVTOS a ÚVV Leopoldov, jednoznačne neidentifikovaným postupom ÚVV a ÚVTOS Banská Bystrica a jednoznačne neidentifikovaným postupom vyšetrovateľa; sťažovatelia taktiež navrhli, aby ústavný súd zakázal ÚVTOS a ÚVV Leopoldov, ÚVV a ÚVTOS Banská Bystrica a vyšetrovateľovi pokračovať v porušovaní ich základných práv a slobôd a priznal im primerané finančné zadosťučinenie – sťažovateľovi v 1. rade v sume 5 000 eur od ÚVTOS a ÚVV Leopoldov a v sume 5 000 eur od vyšetrovateľa, sťažovateľovi v 2. rade v sume 5 000 eur od ÚVV a ÚVTOS Banská Bystrica a v sume 5 000 eur od vyšetrovateľa.

5. Sťažovatelia zároveň ústavný súd požiadali o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

6. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie označených práv sťažovateľov jednoznačne neidentifikovanými postupmi ÚVTOS a ÚVV Leopoldov, ÚVV a ÚVTOS Banská Bystrica a vyšetrovateľa. Podľa názoru sťažovateľov k porušeniu označených práv malo dôjsť tým, že počas preštudovania spisu neboli odstránene namietané nedostatky spočívajúce v ich umiestnení v stiesnenom zamrežovanom priestore vybavenom stoličkou a stolom, ktoré boli pevne ukotvené o zem, v dôsledku čoho ich nebolo možné polohovať v súlade s ich potrebami.

7. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľov predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

8. Ústavný súd na predbežnom prerokovaní preskúmal, či ústavná sťažnosť sťažovateľov obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde) a osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

9. V rámci predbežného prerokovania s prihliadnutím na sťažovateľmi formulované argumenty ústavný súd dospel k záveru, že ústavnú sťažnosť je potrebné odmietnuť podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde, a to z dôvodu nesplnenia zákonom ustanovených náležitostí [§ 56 ods. 2 písm. c)

zákona o ústavnom súde], ako aj z dôvodu jej neprípustnosti [§ 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde v spojení s § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde].

III.1. Nesplnenie zákonom ustanovených náležitostí:

10. Ústavný súd v prvom rade vo vzťahu k samotnému petitu ústavnej sťažnosti konštatuje, že ústavný súd môže prijať na ďalšie konanie len taký návrh na začatie konania, ktorý obsahuje všetky náležitosti ustanovené zákonom o ústavnom súde.

10.1. Z hľadiska predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti je podstatný najmä § 45 zákona o ústavnom súde, podľa ktorého je ústavný súd viazaný rozsahom a dôvodmi návrhu na začatie konania, ak § 89 tohto zákona neustanovuje inak.

10.2. Viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania sa prejavuje vo viazanosti petitom, teda tou časťou ústavnej sťažnosti, v ktorej sťažovateľ špecifikuje, akého rozhodnutia sa domáha, čím zároveň vymedzí predmet a rozsah konania pred ústavným súdom z hľadiska požiadavky na poskytnutie ústavnej ochrany. Vzhľadom na to môže ústavný súd rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej ústavnej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorého označil za porušovateľa svojich práv. Ústavný súd výslovne zdôrazňuje, že viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania osobitne platí v prípadoch, v ktorých osoby požadujúce ochranu svojich základných práv a slobôd sú zastúpené zvoleným advokátom (m. m. II. ÚS 19/05, III. ÚS 2/05, IV. ÚS 287/2011, II. ÚS 644/2014). Z uvedeného vyplýva, že ústavný súd má v ústave a zákone o ústavnom súde presne definované právomoci, ktorých uplatnenie je viazané na splnenie viacerých formálnych aj vecných náležitostí návrhu na začatie konania.

10.3. Inak povedané, zákonnou náležitosťou kvalifikovaného návrhu na začatie konania pred ústavným súdom je (okrem iných náležitostí) aj formulácia návrhu rozhodnutia (petit), ktorá musí byť vymedzená presne, určito a zrozumiteľne, teda takým spôsobom, aby mohla byť prevzatá do výroku rozhodnutia ústavného súdu.

11. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd konštatuje, že ústavnú sťažnosť v predloženom znení, t. j. namietajúcu v petite bližšie neidentifikované postupy ÚVTOS a ÚVV Leopoldov, ÚVV a ÚVTOS Banská Bystrica a vyšetrovateľa, nemožno považovať za kvalifikovanú ústavnú sťažnosť, o ktorej by ústavný súd mohol konať a rozhodnúť. Jej nedostatok sa vzťahuje na sťažovateľmi formulovaný návrh na rozhodnutie (petit), v ktorom nie je jednoznačne (t. j. miestom a časom) identifikovaný sťažovateľmi namietaný postup, ktorým mali byť porušené označené práva sťažovateľov.

11.1. Možno preto uzavrieť, že sťažovateľmi predložený návrh rozhodnutia vo veci samej (petit) nie je vymedzený presne, jednoznačne a určito, teda takým spôsobom, aby mohol byť východiskom pre jeho rozhodnutie v uvedenej veci, pričom v dôsledku uvedeného nedostatku by ústavný súd takto navrhovaný petit nemohol premietnuť do svojho rozhodnutia.

12. Vzhľadom na to, že nesplnenie zákonom ustanovených náležitostí sa netýka len formálnych náležitostí ústavnej sťažnosti, ale týka sa petitu ako esenciálnej obsahovej náležitosti ústavnej sťažnosti, ústavný súd sťažovateľov nevyzýval na odstránenie nedostatkov ústavnej sťažnosti.

13. Z uvedených dôvodov ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľov v rámci predbežného prerokovania odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde z dôvodu nesplnenia zákonom ustanovených náležitostí (bod 2 výroku tohto uznesenia).

III.2. Neprípustnosť ústavnej sťažnosti:

14. Ústavný súd pripomína princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy, podľa ktorého môže ústavný súd konať o namietanom porušení práv sťažovateľa a vecne sa zaoberať jeho ústavnou sťažnosťou, ak sa sťažovateľ nemôže domáhať ochrany svojich práv pred iným súdom, resp. iným orgánom verejnej moci prostredníctvom iných právnych prostriedkov, ktoré mu zákon na to poskytuje. Zmysel a účel uvedeného princípu subsidiarity spočíva v tom, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale je úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity ochrany ústavnosti ústavným súdom podľa zásad uvedených v § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde (obdobne pozri sp. zn. III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05, IV. ÚS 461/2018, II. ÚS 137/2019, I. ÚS 227/2019, II. ÚS 425/2021).

15. Podľa § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavná sťažnosť je neprípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal právne prostriedky, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd.

16. Pokiaľ ide o sťažovateľmi namietaný postup ÚVTOS a ÚVV Leopoldov, resp. ÚVV a ÚVTOS Banská Bystrica, ústavný súd poukazuje predovšetkým na § 18 ods. 1 písm. a) zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o prokuratúre“), podľa ktorého prokurátor dozerá, aby v celách policajného zaistenia, v zariadeniach, v ktorých sa vykonáva väzba, trest odňatia slobody, ochranné liečenie, ochranná výchova alebo detencia, boli držané alebo umiestnené osoby len na základe rozhodnutia súdu alebo iného oprávneného štátneho orgánu a aby sa v týchto miestach dodržiavali zákony a ostatné všeobecne záväzné právne predpisy.

16.1. Ústavný súd zároveň poukazuje na § 96 zákona č. 475/2005 Z. z. o výkone trestu odňatia slobody a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, v zmysle ktorého dozor nad zachovávaním zákonnosti v ústave na výkon trestu odňatia slobody vykonáva prokurátor podľa osobitného predpisu, ktorým je zákon o prokuratúre. Prokurátorský dozor sa v zmysle uvedenej právnej úpravy vykonáva prostredníctvom oprávnenia prokurátora vstupovať do miest, kde sa vykonáva trest odňatia slobody v akomkoľvek čase s tým, že prokurátor musí mať prístup do všetkých priestorov. Navyše má právo nazeráť do dokladov, ktoré súvisia s výkonom trestu odňatia slobody. S obvinenými a odsúdenými môže hovoriť aj bez prítomnosti tretích osôb. Môže preverovať rozhodnutia a opatrenia orgánov vykonávajúcich správu zariadení ústavu a priestorov ústavu zodpovedajúcu zákonom a ostatným všeobecne záväzným právnym predpisom. Má oprávnenie požadovať od zamestnancov vykonávajúcich správu miest ústavu a ich priestorov potrebné vysvetlenia, predloženie spisov a rozhodnutí o pozbavení alebo obmedzení osobnej slobody obvinených a odsúdených.

16.3. Podľa § 31 ods. 1 a 2 zákona o prokuratúre prokurátor vykonáva svoju pôsobnosť v rozsahu ustanovenom zákonom aj na základe podnetu, pričom je oprávnený vykonať opatrenia na odstránenie zistených porušení, ak na ich vykonanie nie sú podľa osobitných zákonov výlučne príslušné iné orgány. Podnetom sa rozumie podanie, ktoré smeruje k tomu, aby prokurátor vykonal opatrenia v rozsahu svojej pôsobnosti. Podľa § 36 ods. 1 zákona o prokuratúre podávateľ podnetu môže žiadať o preskúmanie zákonnosti vybavenia svojho podnetu opakovaným podnetom, ktorý vybaví nadriadený prokurátor alebo ním určený prokurátor. Ústavný súd v tejto súvislosti pripomína, že podnet a opakovaný podnet príslušným orgánom prokuratúry vo svojej stabilizovanej judikatúre považuje za účinné právne prostriedky nápravy v zmysle § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde (m. m. IV. ÚS 158/03, IV. ÚS 80/03, IV. ÚS 330/04, IV. ÚS 53/05, I. ÚS 186/05, II. ÚS 94/06, I. ÚS 112/06, III. ÚS 854/2016, I. ÚS 227/2019, II. ÚS 413/2022). Právomoc prokurátora teda predchádza právomoci ústavného súdu v predmetnej veci posúdiť opodstatnenosť ústavnej sťažnosti sťažovateľa v samotnom jej základe (m. m. IV. ÚS 451/2022, IV. ÚS 184/2023).

16.4. Z ústavnej sťažnosti nevyplýva, že by sťažovatelia napadli namietané porušenie označených práv podnetom podľa § 31 ods. 1 zákona o prokuratúre.

16.5. V neposlednom rade ústavný súd tiež odkazuje na prvotný prostriedok nápravy, ktorý obvineným osobám vo väzbe a odsúdeným osobám poskytuje právna úprava, a to na § 65da a nasledujúce zákona č. 4/2001 Z. z. o Zbore väzenskej a justičnej stráže v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o Zbore väzenskej a justičnej stráže“), ktoré upravujú systém podávania sťažnosti podliehajúci kontrole zo strany Generálneho riaditeľstva Zboru väzenskej a justičnej stráže a Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky.

17. Pokiaľ ide o sťažovateľmi namietaný postup vyšetrovateľa, ústavný súd poukazuje na to, že podľa § 210 Trestného poriadku obvinený, poškodený a zúčastnená osoba majú právo kedykoľvek v priebehu vyšetrovania alebo skráteného vyšetrovania žiadať prokurátora, aby bol preskúmaný postup policajta, najmä aby boli odstránené prietahy alebo iné nedostatky vo vyšetrovaní alebo skrátenom vyšetrovaní. Policajt musí žiadosť prokurátorovi bez meškania predložiť. Prokurátor je povinný žiadosť preskúmať a o výsledku žiadateľa upovedomiť.

17.1. Ústavný súd v rámci svojej rozhodovacej činnosti opakovane konštatoval (m. m. I. ÚS 16/99, I. ÚS 21/99, II. ÚS, II. ÚS 314/2023), že účelom práva účastníka konania pred orgánmi činnými v trestnom konaní podať žiadosť o preskúmanie postupu policajta, resp. postupu vyšetrovateľa je poskytnutie príležitosti týmto orgánom, aby samy odstránili protiprávny stav zapríčinený porušením základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov. Vychádzajúc z citovanej právnej úpravy, ústavný súd v súlade s princípom subsidiarity svojej právomoci konštatuje, že v prípadoch ústavných sťažností, v ktorých je namietané porušenie základného práva policajtom, resp. vyšetrovateľom, je prípustnosť ústavnej sťažnosti podmienená predchádzajúcim využitím účinného právneho prostriedku, na ktorého uplatnenie má sťažovateľ právo, t. j. tým, že sťažovateľ pred tým, ako sa obrátil na ústavný súd, požiadal o preskúmanie postupu policajta podľa § 210 Trestného poriadku.

17.2. Ústavný súd po preskúmaní ústavnej sťažnosti konštatuje, že sťažovatelia v jej rámci netvrdili, o to menej preukázali, vyčerpanie tohto právneho prostriedku na ochranu označených práv.

18. Z uvedeného tak jasne vyplýva, že orgánmi verejnej moci, ktoré sú v zmysle relevantnej právnej úpravy primárne kompetentné (a zároveň spôsobilé vzhľadom na ich oprávnenia) zaoberať sa tvrdeniami sťažovateľov o nezákonnom zásahu do ich práv, sú príslušné zložky Zboru väzenskej a justičnej stráže a Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky v zmysle zákona o Zbore väzenskej a justičnej stráže a príslušný prokurátor v zmysle zákona o prokuratúre, resp. v zmysle Trestného poriadku (m. m. II. ÚS 425/2021).

19. Pokiaľ sťažovatelia v ústavnej sťažnosti na podporu svojho tvrdenia o prípustnosti svojej ústavnej sťažnosti argumentujú nálezom ústavného súdu č. k. III. ÚS 456/2021 z 10. februára 2022, ústavný súd konštatuje, že označené rozhodnutie ústavného súdu nie je aplikovateľné na skutkovú situáciu sťažovateľov v prvom rade z dôvodu, že označené rozhodnutie ústavného súdu vôbec nerieši otázku posudzovania prípustnosti ústavnej sťažnosti smerujúcej proti ústavu na výkon trestu odňatia slobody (ako to je v prípade sťažovateľov). Rozdiel medzi skutkovou situáciou sťažovateľov a sťažovateľa, ktorého sa týkal označený nález ústavného súdu, je zároveň daný aj tým, že kým sťažovateľ, ktorého sa týkal označený nález ústavného súdu, sa najprv, odvolávajúc sa na čl. 47 ods. 1 charty, neúspešne domáhal možnosti súdneho prieskumu postupu orgánov činných v trestnom konaní pred všeobecnými súdmi a až následne podal ústavnú sťažnosť smerujúcu proti všeobecnému súdu, tak v prípade sťažovateľov z obsahu ich ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovatelia sa pred podaním ústavnej sťažnosti (odvolávajúc sa na čl. 47 ods. 1 charty) vôbec nedomáhali odstránenia nimi tvrdených zásahov do ich práv iniciovaním konania pred všeobecnými súdmi. Uvedené tak len podporuje záver ústavného súdu o neprípustnosti ústavnej sťažnosti sťažovateľov (m. m. II. ÚS 413/2022, II. ÚS 538/2022).

20. Vychádzajúc zo všetkých uvedených čiastkových záverov, ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľov vyhodnotil ako neprípustnú a ako takú ju podľa § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde v spojení s § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol (bod 2 výroku tohto uznesenia).

21. Keďže ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľov ako celok odmietol, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľov uplatnenými v ich ústavnej sťažnosti.

22. Nad rámec uvedeného ústavný súd pre úplnosť poukazuje na to, že sťažovatelia pôsobnosť charty v ich prípade odvodzujú od smernice (EÚ) 2016/343, ktorá je podľa ich názoru aplikovateľná na ich situáciu. V tejto súvislosti ústavný súd konštatuje, že predmetná smernica sa vôbec nezaobera otázkou možnosti obvineného preštudovať spis, resp. nezaobera sa otázkou, za akých podmienok má byť obvinenému umožnené preštudovať spis. Predmetom úpravy tejto smernice totiž je (ako to napokon vyplýva aj z jej názvu, pozn.) zabezpečiť, aby sa podozrivé a obvinené osoby považovali za nevinné, kým sa zákonným spôsobom nepreukáže ich vina, a zároveň zabezpečiť, aby podozrivé a obvinené osoby mali právo byť prítomné na súdnom konaní vo vlastnej veci. Z odôvodnenia ústavnej sťažnosti je pritom zrejmé, že sťažovatelia v žiadnom smere nenamietajú porušenie niektorého z práv zabezpečovaných touto smernicou. Z uvedeného vyplýva, že sťažovatelia nepreukázali, že by v ich prípade bola daná pôsobnosť charty. Ústavná

sťažnosť preto mohla byť ústavným súdom v časti namietajúcej porušenie charty odmietnutá aj podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnená.

IV.

K žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom

23. V zmysle § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže ustanoviť navrhovateľovi právneho zástupcu, ak navrhovateľ o to požiadá, ak to odôvodňujú jeho pomery a nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti. Tieto tri predpoklady na ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom musia byť splnené súčasne. Ak hoci len jeden z týchto predpokladov nie je splnený, nemožno žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu vyhovieť (m. m. III. ÚS 265/2014, III. ÚS 588/2015).

24. Ústavný súd dospel k záveru, že v danom prípade u sťažovateľov nie sú splnené podmienky na ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom. Z obsahu ústavnej sťažnosti a výsledku jej posúdenia ústavným súdom (ako to vyplýva z časti III tohto uznesenia) je zřejmé, že v danom prípade ide o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti (m. m. III. ÚS 265/2014, III. ÚS 588/2015, II. ÚS 193/2020). Keďže nebol splnený jeden z nevyhnutných predpokladov ustanovenia právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom, žiadosti sťažovateľov o ustanovenie právneho zástupcu ústavný súd nevyhovел (bod 1 výroku tohto uznesenia).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. augusta 2023

Luboš Szigeti
predseda senátu